

KRATEK OPIS ISTRE: KOPER

Koper je staro mesto, ki ga je po izročilu zgradil eden od sinov cesarja Justinijana, po katerem se je tudi poimenovano Justinopolis. Ko ga je dokončal je umestil družine Sabina, Vida, Gavarda, Verza in druge, katere še danes bivajo v tem mestu, postavljenem na naravni čeri, z vseh strani obdanim z morjem, v obsegu meri okoli poldrugo miljo. Navkljub temu, da ga obdaja morje, je utrjen s starim obzidjem, ki ima številna vrata, s pogledom na pristanišče, njegov pristan nima preveč lepega pomola, niti ni varen, kjer so privezane barke. Na vzhodu so vrata, zunaj katerih je zgrajen most, ki je utrjen z zemljo in kamni, leži na morju, ki je plitvo v tistem predelu, ni daljši od poldruge milje, na sredini tega se nahaja star gradiček, ki ni prav močno utrjen in mu rečejo Levji, v katerem biva kastelan, beneški plemič, ki ima proti kopnemu dvižni most, tam naokoli je močvirje, kjer so tudi soline, od katerih imajo meščani veliko korist. Most je povezan s kopnim in Tržičem, ki je grad v deželi Furlanski, oddaljenim 25 milj od Kopra. To mesto ima poleg plovnega kanala tudi plodno ozemlje na vzhodu, na prijetnih gričih in sadovnjakih proizvajajo izvrstna vina v velikih količinah, ki zadoščajo za potrebe tega kraja, s prodajo pa krajani zaslužijo 25 do 30 tisoč dukatov letno in dokler se niso posušili oljčniki so pridobivali tudi dobre količine tega olja, s katerim so ti povečali prihodke še za 20 tisoč dukatov letno, toda ta dejavnost je v celoti prenehala, čeprav so jih ponovno začeli saditi. Na tem področju ne raste dosti žitaric, tako da njihova količina ne zadosti potrebam mesta z zaledjem niti za 3 mesece letno. Mesto z zaledjem se tako oskrbuje z žitaricami iz Apulije, ter z deželi Marke in Kranjska. V mestu živi okoli 10.000 duš. Narod je predan beneški gospodi. Vsi prebivalci, tako plemiči kot navadno ljudstvo imajo lepe običaje, oblačijo se po italijansko, veliko je učenjakov in literatov, toda v zaledju živijo in celotno področje obdelujejo Slovani. Davčni urad izterja malo denarja, tako da je majhna razlika med prihodki in porabo tega urada. (Prevod: P. Štoka)

Potopis Istre in Dalmacije je napisal beneški *sindik* Giovanni Battista Giustiniano iz istoimenske beneške plemiške družine, ko je leta 1553 skupaj z Anzalom Diedom preučeval razmere v Dalmaciji. Izpod peresa beneškega uradnika je nastala upodobitev Kopra, ki predstavlja edinstven dokument urbanega in arhitekturnega pogleda na mesto, kot literarno besedilo ugledne beneške osebnosti v obdobju pozne renesanse.

Izvirnik se hrani v rokopisnem kodeksu Cicogna 4. zv. (17. stoletje), v beneškem Mestnem muzeju. (Racc. N. 1337).

